

Åbenhed i Pensionsbranchen – Redegørelse fra Forsikring & Pension

26.01.2011

Folketinget debatterede åbenhed i pensionssektoren ved 1. behandlingen af B 19 den 13. januar 2011. Pensionssektoren er fuldstændig enig i, at der skal være åbenhed i pensionssektoren. Det har kunderne krav på.

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup

Lovgivning er ikke nødvendig, da de forhold, B 19 foreslår lovgivning om, allerede er besluttet og i vidt omfang implementeret af pensionssektoren selv. Dette uddybes i afsnit 1 nedenfor.

Tlf. 41 91 91 91

Fax 41 91 91 92

fp@forsikringogpension.dk

www.forsikringogpension.dk

Under folketingsdebatten den 13. januar 2011 blev der sået tvivl om, hvorvidt pensionssektoren har overholdt sine løfter om at vise kunderne alle pensionsomkostningerne ved udgangen af 2010. Det har vi.

Anne Seiersen

Underdirektør

Dir. 41 91 90 70

ase@forsikringogpension.dk

De pensionsoversigter for 2010, som pensionskunderne får i løbet af de kommende uger og måneder, vil vise kunderne alle omkostningerne ved deres pensionsordninger. Under 1. behandlingen var der også en vis usikkerhed om, hvad branchens løfter gik ud på. Der redegøres for løfterne og hvordan pensionssektoren har overholdt dem i afsnit 2 nedenfor.

Vores ref. ASE

Sagsnr. GES-2010-00101

DokID 283320

Endelig var der under 1. behandlingen utilfredshed med, at pensionssektoren er for langsom til at skabe åbenhed og gennemsigtighed. Vi ville gerne gøre det hurtigere, men det er ingen let opgave. Det uddybes i afsnit 4.

1. B 19's forslag til lovgivning

I B 19 er der forslag om lovgivning om 4 elementer:

1. simple nøgletal for omkostninger
2. direkte og indirekte omkostninger skal indgå
3. der skal regnes efter samme metode
4. oplysningerne skal gives når pensionen tegnes

For det første skal der lovgives om simple nøgletal for omkostninger.

Pensionssektoren har besluttet at oplyse kunderne om simple nøgletal for omkostningerne.

Brancheorganisation
for forsikringselskaber
og pensionskasser

De nye nøgletal - ÅOK og ÅOP - skal selskaberne vise i pensionsoversigter, der bliver tilgængelige efter den 1. juli 2011. 6 af de større selskaber vil allerede vise tallene i løbet af de kommende uger og måneder, når de sender pensionsoversigter for 2010 ud.

Forsikring & Pension

Vores ref. ASE

Sagsnr. GES-2010-00101

DokID 283320

ÅOK og ÅOP er et supplement til de mere detaljerede og fuldstændige omkostningsoplysninger, som kunderne første gang får i pensionsoversigterne for 2010.

For det andet skal nøgletallene basere sig på direkte og indirekte omkostninger.

ÅOK og ÅOP og de mere detaljerede omkostningsoplysninger, kunderne får adgang til de kommende uger og måneder, har samtlige direkte og indirekte omkostninger med.

For det tredje skal alle følge samme beregningsmetode.

Det sker allerede.

Der er udviklet en fælles beregningsmetode. En henstilling på 35 sider er udsendt til pensionselskaberne, der angiver, hvordan der skal regnes. Pensionssektoren drøfter med de statsautoriserede revisorer, hvordan revisorerne kan føre kontrol med, at pensionselskaberne oplyser og beregner ÅOK og ÅOP korrekt.

For det fjerde skal kunderne have omkostningerne oplyst, når pensionen tegnes.

Pensionssektoren har besluttet, at kunderne fra 1. juli 2011 skal have adgang til oplysninger om selskabernes omkostninger, når de skal vælge pensionselskab.

Pensionssektoren har indtil nu haft størst fokus på de eksisterende kunder. Vi har prioriteret at skabe fuld åbenhed og gennemsigtighed for den enkelte borger i forhold til de pensionsordninger, han allerede har. Over 90 pct. af kunderne i pensionselskaberne er obligatoriske medlemmer af en pensionsordning som led i deres ansættelsesforhold.

Valget af pensionsordning træffes som oftest af professionelle, der har ressourcer til at undersøge markedet. Her er det enten fagforeninger eller virksomhedernes HR-afdelinger, der træffer valg på medlemmernes vegne. Den enkelte kunde er derfor sjældent ude selv at undersøge priser og vælge pensionselskab.

Pensionssektoren har besluttet, at de pensionselskaber, hvor kunderne kan komme ind fra gaden og købe en pension, senest den 1. juli 2011 skal have en omkostningsmåler på deres hjemmeside. Kunden skal taste ind, hvor meget han eller hun vil spare op og omkostningsmåleren vil så vise kunden ÅOK og ÅOP. De er beregnet efter samme metode i alle selskaber og vil derfor være fuldt sammenlignelige.

2. Pensionssektorens løfter fra 2008

Pensionssektoren har forpligtet sig til at skabe åbenhed om alle omkostninger med udgangen af 2010. Under 1. behandlingen af B 19 blev der refereret til disse løfter som "aftalen fra 2008".

Indholdet af sektorens oprindelige "Omkostningsinitiativ" fremgår bl.a. af Forsikring & Pensions hjemmeside, af pressemeddelelser, brochurer og af mail af 12. juni 2009 til nogle af ordførerne på B 19 (Orla Hav og Colette Brix og derudover Jakob Jensen, Morten Helveg Petersen, Per Clausen, Mike Legarth og Villum Christensen).

"Omkostningsinitiativet" har til formål at synliggøre alle omkostninger og betalinger forbundet med en pensionsordning. Den enkelte kunde skal have oplyst, hvad han betaler. Dette er gennemført og til tiden.

Der har især været to udfordringer, som har gjort det svært at gennemføre initiativet hurtigt.

For det første er mange pensionsordninger baseret på det såkaldte gennemsnitsrentepincip, der har til formål at skabe sikkerhed og stabilitet for pensionernes udvikling. Prisen for at administrere disse ordninger opkræves på to måder: dels administrationsomkostninger, der opkræves direkte af den enkelte kunde og som altid har været oplyst; dels omkostninger, der opkræves via fælleskassen (det kollektive bonuspotentiale). Fællesomkostninger trækkes ikke direkte fra den enkelte kunde i samme år, som de afholdes. I stedet påvirker de den bonus kunden vil få fremover. Som led i omkostningsinitiativet har pensionselskaberne synliggjort størrelsen af denne fremtidige bonuspåvirkning. Det har krævet udvikling af nye metoder. Nu viser vi både de direkte og de indirekte administrationsomkostninger.

Men det der har været den største udfordring og årsagen til, at vi først har kunnet love at være i hus i 2010, er investeringsomkostningerne. Der har ingen steder været tradition for at vise investeringsomkostninger. Hverken hos forsikringselskaber, i bankerne og hverken i Danmark eller i udlandet. Traditionen er at vise nettoafkastet efter omkostninger. At bryde med denne tradition er ingen enkel opgave, bl.a. fordi en del af omkostningerne ligger uden for pensionselskaberne hos eksterne porteføljeforvaltere – også i udlandet.

Gennemførelsen af initiativet er opdelt i 3 faser. Det skyldes især de to nævnte udfordringer. Vi ønskede ikke at afvente, at de sværeste dele var på plads, før vi begyndte at vise mere åbenhed. Derfor er der gradvist blevet skabt større og større åbenhed om omkostningerne.

Fase 1

Formålet med første fase var hurtigt at give kunderne mere uddybende oplysninger om investeringsomkostningerne. Omkostningsinitiativet vil vise kunderne, hvor stort afkastet er før investeringsomkostninger, hvad der er betalt i investeringsomkostninger og hvad afkastet er efter investeringsomkostninger. I første fase påbegyndte vi efterlevelsen af dette princip, men oplysningerne om investeringsomkostningerne var endnu ikke fuldstændige. Første fase skulle selskaberne få på plads i løbet af 2008.

Forsikring & Pension

Vores ref. ASE
Sagsnr. GES-2010-00101
DokID 283320

Fase 2

Formålet med den anden fase var primært at give kunderne oplysninger om betalinger via kundernes fælleskasse. Det er de betalinger, som ikke trækkes eller gives direkte til den enkelte kunde, men som kører via kundernes fælles reserve. En del af disse betalinger går til ejerne. Andre af betalingerne er udtryk for en udjævning over tid af over- og underskud på administrationsomkostningerne og over- og underskud på betalingerne for forsikringsdækningerne. Pensionselskaberne skulle være på plads med fase 2 i løbet af 2009.

Fase 3

Formålet med fase 3 er at give den enkelte kunde oplysninger opgjort som kronebeløb for, hvor store investeringsomkostningerne er. Tredje fase skal selskaberne have på plads med udgangen af 2010. I afsnit 4 nedenfor redegøres der for, hvorfor fase 3 er vanskelig og har taget lang tid at gennemføre.

* * *

Alle de opremsede oplysninger gives typisk i forbindelse med de pensionsoversigter, pensionselskaberne giver deres kunder adgang til mindst en gang om året. Oplysningerne vedrører det seneste regnskabsår.

Kunderne kan altså se alle oplysningerne første gang i forbindelse med pensionsoversigterne for 2010. Kunderne får tilsendt eller får netadgang til oversigterne i løbet af de kommende uger og måneder.

Pensionselskaber svarende til ca. 96 pct. af markedet giver kunderne adgang til disse oplysninger, når pensionsoversigterne for 2010 bliver tilgængelige. De resterende tre selskaber arbejder også på at kunne give kunderne oplysningerne. De tre selskaber er blevet forsinket på grund af de store it-mæssige udfordringer, der er forbundet med at skabe den ønskede åbenhed. Så selvom det ikke er lovpligtigt at give oplysningerne, vil alle pensionselskaber gøre det.

Forsikring & Pension er derfor af den klare opfattelse, at pensionssektoren generelt har opfyldt sine løfter om åbenhed om omkostninger.

3. Pensionssektorens nye initiativer om overblik og sammenlignelighed.

Det oprindelige omkostningsinitiativ, der er gennemgået ovenfor, var en del af forsikrings- og pensionsbranchens 18-punktsplan fra 2006 for øget åbenhed og gennemsigtighed. Samtlige 18 punkter er gennemført og i de pensionsoversigter, kunderne modtager i de kommende uger og måneder, er der fuld åbenhed om alle omkostninger.

I forlængelse af 18-punktsplanen lancerede Forsikring & Pension en Forbrugerplan 2010 på sit årsmøde i maj 2010. Forbrugerplanen har fokus på at give forbrugerne overblik og sammenligningsmuligheder. Forbrugerplanen kan ses her http://prod.forsikringogpension.dk/Documents/Trykte-pjecer/forbrugerplan_2010_web.pdf

Helt centralt i de nye initiativer er, at pensionssektoren vil gøre det nemmere for kunden at finde information om de samlede omkostninger og nemmere at sammenligne dem. Det skal bl.a. initiativerne

1. ÅOK/ÅOP
2. Fakta om Pension
3. Omkostningsmålere og
4. Pensionsoverblikket

Forsikring & Pension

Vores ref. ASE
Sagsnr. GES-2010-00101
DokID 283320

hjælpe med.

ÅOK/ÅOP

De pensionsoversigter, der udsendes efter den 1. juli 2011, vil vise et ensberegnet nøgletal for de samlede omkostninger. Nøgletallet vises dels i kroner (ÅOK), dels i procent (ÅOP). Tallene vil blive beregnet efter samme metode i alle selskaber. Denne metode er udarbejdet og udsendt til pensionselskaberne. En række store selskaber vil allerede i de pensionsoversigter, der udsendes i løbet af de kommende uger og måneder, vise ÅOK og ÅOP beregnet efter den fælles metode.

Ligesom det oprindelige omkostningsinitiativ indeholder ÅOK- og ÅOP-beregningerne både direkte og indirekte omkostninger. ÅOK og ÅOP var ikke en del af de løfter, pensionssektoren tidligere har givet om at skabe åbenhed om omkostningerne.

For at fjerne enhver usikkerhed om, at selskaberne beregner ÅOK og ÅOP korrekt og i overensstemmelse med den fælles metode, arbejder pensionssektoren sammen med de statsautoriserede revisorer på at udvikle en model for, hvordan revisorerne kan kontrollere selskabernes beregninger.

Tallene vil være sammenlignelige mellem pensionselskaberne.

Fakta om Pension

Gennemsigthed og retvisende sammenligninger kræver, at man også sammenligner, hvad man får for pengene i de forskellige pensionselskaber.

Når omkostningerne er meget forskellige fra pensionselskab til pensionselskab, dækker det over, at der er andre forskelle mellem selskaberne. Eksempelvis på hvor mange forskellige typer pensionsprodukter, der tilbydes, og på de valgmuligheder og på de service- og rådgivningstilbud, selskaberne har.

Derfor er pensionssektoren ved at udvikle et web-værktøj – Fakta om Pension, hvor kunderne også kan sammenligne dækningerne i pensionsordningerne, afkast, rådgivning, service m.v. Planen er at kunne lancere dette værktøj i løbet af 2011. Dette værktøj vil kunne bruges af forbrugerne til at benchmarke deres pensionsordning – og selskab. Det vil give kunderne et forbedret grundlag for at forholde sig til deres egen pensionsordning og for at kunne stille spørgsmål og krav til deres pensionselskab

Omkostningsmålere

Knap 10 pct. af indbetalingerne til pensionselskaberne kommer fra kunder, der individuelt vælger pensionselskab. Disse kunder kan vælge mellem de såkaldte "kommercielle" pensionselskaber eller i nogle tilfælde et pengeinstitut. I disse tilfælde er det en del af beslutningsgrundlaget at kende omkostningerne ved pensionsopsparingen. Derfor har pensionssektoren besluttet, at alle de kommercielle selskaber skal have en omkostningsmåler på deres hjemmeside. Kunden

Side 5

skal indtaste, hvor meget han eller hun vil spare op. Måleren vil beregne ÅOK og ÅOP på baggrund af de indtastede oplysninger.

Forsikring & Pension

Senest den 1. juli 2011 skal alle kommercielle pensionselskaber have disse omkostningsmålere på deres hjemmesider. De fleste selskaber har allerede disse målere. Senest den 1. juli 2011 skal de eksisterende målere følge den fælles beregningsmetode, der er udviklet og udsendt til pensionselskaberne. Så er der fuld sammenlignelighed mellem de omkostninger, selskaberne oplyser. Og kunderne kan bruge målerne som en del af deres beslutningsgrundlag, når de skal vælge pensionselskab.

Vores ref. ASE

Sagsnr. GES-2010-00101

DokID 283320

De resterende godt og vel 90 pct. af de penge, som pensionskunderne indbetaler til pensionselskaberne, indbetales som led i en obligatorisk pensionsordning i forbindelse med et ansættelsesforhold. I de tilfælde skal den enkelte forbruger/kunde ikke selv vælge mellem pensionselskaberne. Men derfor skal kunderne selvfølgelig alligevel have information om, hvad de betaler i omkostninger. Det får de med sektorens omkostningsinitiativ.

Pensionsoverblikket

Pensionsoverblikket er en ensartet metode i sektoren, der skal hjælpe kunderne med at få overblik over de centrale oplysninger i deres pensionsoversigter. Det er eksempelvis oplysninger om, hvordan de er dækket, hvad de betaler og hvad de får i rente. Denne fælles metode er under udvikling.

4. Er pensionssektoren for langsom?

Det har taget tre år at få det oprindelige omkostningsinitiativ fuldt indfaset. I løbet af de år har kunderne gradvist fået et mere og mere dækkende billede af omkostningerne. De får dermed dækkende oplysninger om direkte og indirekte administrationsomkostninger, direkte og indirekte investeringsomkostninger og om betaling til ejerne. Det har taget tid at gennemføre, fordi det er kompliceret. Komplexiteten vedrører både opgørelse af investeringsomkostningerne og beregning og fordeling af de betalinger, der kører via fælleskasse. Derudover er der de rent it-tekniske udfordringer.

For det første er omfanget af de investeringsomkostninger, som pensionssektoren lægger frem, mere omfattende, end hvad nogen anden sektor viser. Praksis i den finansielle sektor både i Danmark og i udlandet er, at investeringsforeninger, porteføljemanagers m.v. rapporterer et nettoafkast. Altså afkast efter der er afholdt investeringsomkostninger. Pensionssektoren skal have andre til at levere en del af de oplysninger, der er nødvendige for, at pensionselskaberne kan være helt åbne om omkostningerne.

Desuden kan en investering bestå af mange underliggende investeringer. Det er eksempelvis de såkaldte fund- og funds-konstruktioner, hvor en investeringsforening investerer i en investeringsforening, der investerer i en investeringsforening osv. Pensionssektoren vil vise investeringsomkostningerne i alle lag. Vi anvender et look through princip, der betyder, at man ikke kan gemme investeringsomkostningerne ved at pakke investeringerne ind i flere lag. Disse oplysninger er ikke almindeligt tilgængelige og kan ikke i alle tilfælde fremskaffes. Til de situationer har sektoren udarbejdet fælles omkostningsestimater, som skal anvendes, hvis det ikke er muligt at dokumentere et andet omkostningsniveau.

Side 6

Disse udfordringer har det krævet metodeudvikling samt nye rapporteringsrutiner at løse.

Vores ref. ASE
Sagsnr. GES-2010-00101
DokID 283320

For det andet kræver det stor it-udvikling, når der skal ske ændringer i de oplysninger, den enkelte kunde skal have. Det skyldes, at mange forskellige it-systemer skal spille sammen for at generere oplysningerne og for at få dem kanaliseret ned på pensionsoversigten for den enkelte kunde. Det kan nævnes, at den forestående ændring af Informationsbekendtgørelsen for pensionselskaber, der berører de samme systemer som omkostningsinitiativet, vurderes at koste det enkelte pensionselskab op imod 5 mandeår plus nogle millioner kr.

Implementeringen af omkostningsinitiativet, ÅOK/ÅOP og andre gennemsigthedsinitiativer sker samtidig med, at pensionssektoren omlægger it-systemer for at efterleve:

1. ændringer i pensionsbeskatningsloven (bl.a. 100.000 kr.'s loft på ratepensioner),
2. ændringer i pensionsafkastbeskatningsloven (individualiseringen af skatteopkrævningen som følge af EU-dom), som betyder at ét skatteregnskab på selskabsniveau skal erstattes af et regnskab per kunde.
3. ny contributionsbekendtgørelse (der giver klarere regler for fordelingen af overskud til kunderne)
4. nyt solvensregime (Solvens II-kravene)

Disse forhold gør det vanskeligt at gennemføre ændringerne i et højere tempo, end tilfældet er.

Pensionssektoren har ingen interesse i at være langsom med at skabe åbenhed, gennemsigthed og sammenlignelighed i forhold til omkostninger. Langsomhed skaber kun kritik. Og den kritik er pensionssektoren helst foruden.

5. Pensionssektorens løfter om overblik og sammenlignelighed

Pensionssektoren har indfriet sine løfter om at skabe åbenhed om samtlige omkostninger. Kunderne kan se dem i de pensionsoversigter, der bliver tilgængelige i de kommende uger og måneder. De 4 pct. af markedet, der endnu ikke er i mål, arbejder intenst på sagen.

Pensionssektoren vil også gerne give løfter om overblik og sammenlignelighed.

Med Forbrugerplan 2010 har sektoren sat sig for, at

- ÅOK og ÅOP beregnet efter den allerede definerede metode er tilgængelige for kunderne i pensionsoversigter, kunderne får adgang til efter den 1. juli 2011. Flere selskaber er allerede på plads.
- kommercielle selskaber senest den 1. juli 2011 har en omkostningsmåler på deres hjemmeside, der regner efter den allerede definerede beregningsmetode.
- offentliggøre et web-værktøj i løbet af 2011, hvor brugerne kan få overblik over og sammenligne ikke kun omkostninger, men andre relevante elementer i en pensionsordning såsom afkast, produktindhold, service og rådgivning

- udvikle en ensartet metode i løbet af 2011, der hjælper kunderne med nemt at få overblik over de centrale tal i deres pensionsoversigter. En realistisk implementeringsfrist kan først fastsættes, når metoden er endeligt fastlagt.

Forsikring & Pension

Vores ref. ASE

Sagsnr. GES-2010-00101

DokID 283320